

og et stort Sag- og Ordregister (50 Sider) gør det let at finde frem i Stoffet.

Her er ikke blot skabt en nyttig og uomgængelig brugbar Haandbog, men takket være Schüttes klare og direkte Stil, er det tillige en Fornøjelse at læse Bogen med alle dens frugtbare Synspunkter (et Par obligate »Vildmænd«, eller rettere Vilddyr, undtagne: Jeg tænker paa Mammuten og Kamelen).

Et af Videnskabens evigt tilbagevendende Problemer er at opnaa den nødvendige Vekselvirkning mellem Syntese og Analyse, begge lige tiltrængte, om Forskningen skal have Fremgang. Kun sjældent er den syntetiske og analytiske Evne forenede i samme Forskerpersonlighed. Kan være, at Gudmund Schütte har sin Styrke i Syntesen; men godt er det og nødvendigt i den videnskabelige Husholdning at have en Mand, der formaar at give i djærve Ord et klart og sammenfattende Overskue over den analytiske Detailforsknings Resultater, og derigennem være Vejviser for dens videre Gang.

Svend Aakjær.

J. S. Møller: Folkedragter i Nordvestsjælland, udgivet af Foreningen Danmarks Folkeminder og Historisk Samfund for Holbæk Amt. 1926.

Det er et stort og indgaaende Forarbejde, som ligger til Grund for dette Værk, der er bygget paa Studier, dels af selve Dragterne og Dragtdelene i Museet for Kalundborg og Omegn. Museerne i Holbæk, Stenstrup, Nykøbing S. og i Dansk Folkemuseum, dels paa mundtlig Overlevering, indsamlet i Nordvestsjælland, særlig Røsnæs (Refsnæs) Halvøen med de to Sogne Røsnæs og Raklev. I over 30 Aar har J. S. Møller færdedes som Læge paa disse Egne og haft sin Gang i Gaard og i Hytte. Med stor Kærlighed til Emnet har han arbejdet. Med opladt Sind og Sans har han gjort sine Iagttagelser og utrættelig har han spurgt og efterforsket for at faa sine Oplysninger sikkert kontrollerede. Det foreliggende Resultat er da ogsaa særdeles godt: en interessant og grundig Dragtbeskrivelse og nøjagtige Angivelser for Dragternes Anvendelse i alle Livets Forhold, Søgn som Helg, Glæde som Sorg. Af de Dragter, Bogen omhandler, er Røsnæs Kvindedragterne de mest interessante. Det viser sig her som saa mange andre Steder i Landet, at Kvinderne har været de mest konservative, de har ikke saa hurtigt som Mændene fulgt de skiftende Moder, og derfor indeholder deres Dragter adskillige flere og ældre Levn fra svundne Tider. Selvfølgelig er Folkedragterne i Nordvestsjælland lige saa lidt som andre Folkedragter

fra først af helt opfundne paa Stedet. Det er svundne Tiders Højerestandsmoder, der er blevet optaget og bearbejdet af Egnens Befolkning, som har valgt og vraget, afpasset efter økonomisk Evne og tilgængeligt Materiale, samt tilsat nye Detailler, snart paavirket af senere Moder, snart frembragte ved stadig Omformning af ældre. Gennem hele denne dels bevidste, dels instinkt-mæssige Bearbejdelse af indførte Moder skabtes lokale Ejenommeligheder ved Dragt og Dragtskik. Røsnæs-Kvinderne har til for en Menneskealder siden haft en rig og indviklet Dragtskik. Ikke mindre end 7 forskellige Dragter var nødvendige for at kunne møde korrekt paaklædt til alle Forhold. Materialet var hjemmeavlet og hjemmespunden Uld og Hør. Oftest var Stofferne, der enten var Vadmel, Hvergarn eller det for Røsnæs særegne *Rejsttoj*, ogsaa hjemmevævet. Dragterne bærer Vidnesbyrd om megen og dygtig Husflid, tillige en god Smag og Farvesans. Farverne er kraftige, mættede og vel afstemte. I Snittet har Røsnæsdragten været de mest gammeldags i Nordvestsjælland, de har Levn dels fra Middelalderen, dels og hovedsagelig fra Renaissance, medens »Østklæderne« (Dragterne øst for Kalundborg) vel har nogle gamle Levn, men hovedsagelig er paavirket af Moderne fra det 19de Aarhundredes første Halvdel. Der viser sig at være mere Lighed mellem Mandsdragterne, der alle saavel Røsnæsdragterne som Dragterne fra det øvrige Nordvestsjælland hovedsagelig er paavirket af Moderne i det 18de Aarhundrede, end mellem Kvindedragterne. Disse gjorde, at unge Piger fra Røsnæs ikke godt kunde gifte sig udenfor Halvøens to Sogne, thi saa var de mange Dragter, der repræsenterede et meget stort Arbejde og en stor Kapital, ubrugelige. Ligeledes kunde unge Piger fra det øvrige Nordvestsjælland kun vanskelig gifte sig til Røsnæs, thi saa skulde paa en Gang hele Dragtudyret anskaffes. Dragtskikken har altsaa virket stavnsbindende, den har holdt Kvinderne til deres Fødeegn og derved skabt Betingelser for andre gamle Skikkens Bevarelse. Dragtstudier giver mange interessante kulturhistoriske Oplysninger samtidig med, at de bringer Bud om svundne Slægters Flid, Dygtighed og Smag. Som en Brand af Ilden har Kredslæge J. S. Møller reddet disse Dragters Historie fra at forsvinde. Det var paa høje Tid, thi Kulturen er absolut døende. Stadig formindskes den lille Skare, der endnu har Førstehaands Kendskab til Folkedragterne. Om kort Tid vil den være helt borte. Det er derfor godt, at der er sat den svundne Slægt saa smukt et Monument som J. S. Møllers Bog.

Elna Mygdal.